

Motion till riksdagen 2024/25:2382

av **Jesper Skalberg Karlsson och Johan Hultberg (båda M)**

Budgetgranskning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ny modell för granskning av riksdagspartiernas budgetförslag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl. Sedan budgetsaneringen på 90-talet kan särskilt överskottsmålet lyftas fram, som säkrat reformkraft i tider av ekonomisk tillbakagång. Överskottsmålet disciplinerar finanspolitiken genom det tydliga ansvarsutkrävandet från oberoende media och välgrundad granskning från berörda myndigheter. Överskottsmålet är, tillsammans med utgiftstaket, ett starkt stöd för politiken att stå emot trycket att öka utgifter och i stället ta ett långsiktigt ansvar. Tillsammans med inflationsmålet är överskottsmålet det tydligaste målet i den svenska ekonomiska politiken.

Granskningen av förd ekonomisk politik bör däremot inte vara enkom avsedd för regeringen. De övriga partier som finns representerade i Sveriges riksdag bör också kunna vara föremål för granskning när de presenterar ekonomisk politik. När några sådana mekanismer inte finns på plats riskeras att oppositionspartier tummar på det långsiktiga ansvaret för att i stället vinna snabba politiska poänger – genom att föreslå ofinansierade reformer som vinner kortsiktiga opinionsframgångar. I ett läge där

minoritetsregeringar är normalläget för svensk politik är det märkligt att en sådan ordning fått fortgå under lång tid.

Om oppositionspartiernas föreslagna budgetar fortsätter att gå igenom i riksdagens voteringar, likt perioden 2013 till 2022, finns det en betydande risk att förtroendet för svensk ekonomi försämras, eftersom de inte haft samma rigorösa process bakom sig som möjliggörs av Finansdepartementets tjänstemän och bl.a. Konjunkturinstitutets granskningar. Förutsägbarhet och stabilitet är värden som bör värnas i frågor om svensk ekonomi, oaktat vem som i dagsläget innehar regeringsmakten. Det bör samtliga svenska riksdagspartier bejaka, särskilt i ett långsiktigt perspektiv eftersom färgen på regeringen skiftar med tiden.

Sverige bör därför se till Nederländernas modell där samtliga riksdagspartiers budgetar granskas av en ansvarig myndighet. I en svensk kontext torde det vara Konjunkturinstitutet – även om Finanspolitiska rådet och Ekonomistyrningsverket ofta har värdefulla insikter – som ges det uppdraget.

En invändning mot förslaget är att om regeringen skulle ge ett sådant uppdrag till exempelvis Konjunkturinstitutet så innebär det att regeringen använder sina myndigheter som verktyg för att granska sina politiska motståndare. Den oron är dock obefogad eftersom att vi har fristående myndigheter i Sverige, och något beslut om detta skulle heller inte fattas innan en grundlig utredning genomförts där man tittar på hur målkonflikten kan hanteras.

I sammanhanget bör också nämnas att det övergripande målet skulle vara att värna trovärdigheten för svensk ekonomi – vilket både regering och opposition rimligen gör, och dessutom kan få vidimerat genom just extern budgetgranskning. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)

Johan Hultberg (M)